

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 592/2017-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. decembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Luciou Brezovanovou, advokátska kancelária, Muránska 8, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8 Co 99/2016 z 31. mája 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. novembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 Co 99/2016 z 31. mája 2017 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

2. Sťažovateľ sa návrhom na začatie konania doručeným Okresnému súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) 26. augusta 2013 (ďalej len „pôvodný návrh“) domáhal zníženia výživného voči svojim dcéram, a to voči v tom čase ešte maloletej [REDAKOVANÉ] zo sumy 233 € na sumu 130 € mesačne a voči maloletej [REDAKOVANÉ] zo sumy 133 € na sumu 100 € mesačne. V danej právnej veci sa na okresnom súde konanie viedlo pod sp. zn. 45 P 169/2013.

3. Sťažovateľ 3. apríla 2014 na pojednávaní pôvodný návrh zmenil tak, že sa domáhal zníženia výživného na obidve svoje v tom čase ešte maloleté dcéry až na minimálnu zákonom stanovenú čiastku.

4. Keďže dcéra [REDAKOVANÉ] v priebehu konania nadobudla plnoletosť a stala sa tak procesne spôsobilou účastníčkou konania (ďalej len „odporníčka“), okresný súd uznesením sp. zn. 45 P 169/2013 z 18. júna 2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť 26. júna 2014, pôvodný návrh sťažovateľa v časti zníženia výživného voči odporokyni vylúčil na samostatné konanie (ďalej len „návrh“). V právnej veci návrhu sa na okresnom súde konanie viedlo pod sp. zn. 45 P 91/2014.

5. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 45 P 91/2014 z 27. apríla 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) rozhodol tak, že konanie o návrhu na zníženie výživného proti odporokyni za obdobie od 26. augusta 2013 do 21. októbra 2013 zastavil (pre prekážku prebiehajúceho konania o výživnom vo vzťahu k odporokyni, ktoré bolo ukončené 21. októbra 2013 nadobudnutím právoplatnosti rozsudku krajského súdu sp. zn. 8 CoP 110/2013 z 30. septembra 2013, pozn.), a návrh v prevyšujúcom rozsahu zamietol.

6. Na základe riadne a včas podaného odvolania – riadneho opravného prostriedku sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu v časti výroku o zamietnutí návrhu, bol tento rozsudkom krajského súdu v odvolaní napadnutej časti ako vecne správny potvrdený.

Rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu podľa zistenia ústavného súdu nadobudol právoplatnosť 6. septembra 2017.

7. Sťažovateľ svoju sťažnosť odôvodnil okrem iného takto:

«... *Súd prvej inštancie vo svojom... rozsudku uviedol, že spoločnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] v čase založenia spoločnosti reálne disponovala sumou 4.000.000,- Sk... súd prvej inštancie znova zaujal stanovisko k hodnoteniu tejto skutočnosti také, ako už bolo opakované zaujaté a konkretizované v predchádzajúcich rozhodnutiach súdov - naposledy vid' vyššie citované rozhodnutie Krajského súdu Košice - sp. zn. 8CoP/110/2013... Odvolací súd sa stotožnil v celom rozsahu s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, pričom neodstránil nejasné a nezrozumiteľné závery súdu prvej inštancie, ktorý konštatoval, že navrhovateľ nijako nepreukázal ako bolo s prostriedkami vo výške 4.000.000,- Sk od založenia spoločnosti nakladané...*

Okrem toho... nie je možné dospieť k jednoznačnému záveru, k hodnoteniu akej skutočnosti zaujal súd prvej inštancie rovnaké stanovisko ako už bolo opakované zaujaté a konkretizované v predchádzajúcich rozhodnutiach súdov (pravdepodobne mal súd prvej inštancie namysli skutočnosť, ako sťažovateľ nakladal s prostriedkami vo výške 4.000.000,- Sk), pričom súd prvej inštancie odkázal na „vyššie citované rozhodnutie Krajského súdu Košice - sp. zn. 8CoP/110/2013. V celom rozsudku súdu prvej inštancie však rozhodnutie Krajského súdu Košice, sp. zn. 8CoP/110/2013 nie je nikde uvedené, nakoľko aj súd prvej inštancie na str. 3 odôvodnenia svojho rozsudku iba konštatuje, že „vyživovacia povinnosť navrhovateľa voči odporkyni bola naposledy upravená rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 30C/159/2007 zo dňa 30.12.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/52/2009 zo dňa 30.09.2013.“ Odvolací súd sa teda v plnom rozsahu stotožnil s uvedeným stanoviskom súdu prvej inštancie, ktoré je nejasné a nezrozumiteľné, a teda zjavne nepreskúmateľné a arbitrárne.

Taktiež súd prvej inštancie konštatuje, že sťažovateľ náležite neobjasnil bezodplatný prevod svojej spoločnosti na ďalšieho nadobúdateľa, pričom súd prvej inštancie udáva, že „vo veci vypracovaného znaleckého posudku je zrejmé, že spoločnosť navrhovateľa naďalej vykazovala straty, ale s touto skutočnosťou sa vysporiadali súdy pri ostatnej úprave výživného, kedy prihliadli k neefektívnemu hospodáreniu spoločnosti navrhovateľa, ako to

vyplývalo aj z pôvodne vykonaného znaleckého dokazovania vo veci 30C 159/2007“. Opätovne súd poukázal na straty spoločnosti, pričom jasne a zrozumiteľne neodôvodňuje, ako vyhodnocuje dosiahnuté straty v spoločnosti... nakoľko len poukazuje na to, že so stratou spoločnosti sa súde vyporiadali už pri ostatnej úprave výživného. V tomto smere je nutné podotknúť, že vo veci 45P/91/2014 bol vypracovaný znalecký posudok [REDAKOVANÉ], ktorým bola určená účtovná hodnota čistého obchodného imania spoločnosti [REDAKOVANÉ] k 31.12.2013, a to záporná mínus 42.423,- eur, ktorá bola totožná s účtovnou hodnotou obchodného podielu sťažovateľa, pričom vo veci sp. zn. 30C 159/2007 bol vypracovaný znalecký posudok [REDAKOVANÉ] ktorý sa ale zaoberal výškou čistého obchodného imania spoločnosti, čistého obchodného podielu sťažovateľa a stratou spoločnosti iba za roky 2007, 2008, 2009. Nie je teda absolútne jasné a zrozumiteľné... ako sa súde pri ostatnej úprave výživného mohli vysporiadať so stratou spoločnosti k dátumu 31.12.2013, nakoľko súde v konaní 30C 159/2007 hodnotili len stratu za obdobie rokov 2007, 2008 a 2009. V tejto súvislosti je nutné poukázať ešte na skutočnosť, že na základe znaleckého posudku [REDAKOVANÉ] v konaní 30C 159/2007 ako neefektívne hospodárenie súd prvej inštancie vytkol len jedinú vec, a to prenajímanie dvoch motorových vozidiel spoločnosťou [REDAKOVANÉ], pričom pri efektívnom hospodárení by bol stav finančných prostriedkov v roku 2008 vyšší o sumu 370.051,- Sk a v roku 2009 o 4.466,- eur. Tieto motorové vozidlá však boli v máji 2009, teda sedem rokov od rozhodnutia súdu prvej inštancie predané. Sťažovateľ má za to, že nie je spravodlivé, aby boli schopnosti, možnosti a majetkové pomery sťažovateľa ako povinného rodiča, ktorého konanie bolo vo veci sp. zn. 30C 159/2007 vyhodnotené ako neefektívne (tým, že platil leasing za dve motorové vozidlá), opakovane bez ďalšieho v konaní o zmenu výživného vyhodnocované prísne formálne z hľadiska princípu potenciality... Súd prvej inštancie teda bez toho, aby skúmal okolnosti, za ktorých došlo v máji 2009 k predaju motorových vozidiel a následne bez toho, aby skúmal skutočné úsilie sťažovateľa ako povinného rodiča s cieľom dosahovať v spoločnosti... dostatočný zisk, len konštatoval, že so stratou spoločnosti... sa vysporiadali súde už v konaní 30C 159/2007, a teda vychádzal len zo zisteného skutkového stavu v čase poslednej úpravy výživného. Súd prvej inštancie teda bez ohľadu na to, či sťažovateľ prejavoval úprimnú snahu napraviť neefektívne

hospodárenie spoločnosti za roky 2007, 2008 a 2009 a skutočné úsilie s cieľom dosahovať v spoločnosti zisk, opätovne vyhodnotil jeho konanie len z hľadiska princípu potenciality.

Súd prvej inštalcie... ďalej konštatuje, že z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne preukázaným, že spoločnosť sťažovateľa vykonávala činnosť aj v roku 2012 a aj v roku 2013, dosahovala príjmy, vykazovala výdavky, bola teda naďalej aktívnou. Súd prvej inštalcie sa však absolútne nevysporiadal s tým, že záväzky... [REDACTED] boli napr. v roku 2013 vo výške 167.227,- €. Spoločnosť... bola teda aktívnou aj v roku 2012 a aj v roku 2013, ale hodnota záväzkov len napr. za rok 2013 bola 167.227,- eur, s čím sa súd prvej inštalcie a ani odvolací súd absolútne nevysporiadali. Súd prvej inštalcie a rovnako aj odvolací súd teda úplne opomenuli, že aktíva spoločnosti... nedosahovali hodnotu pasív, záväzkov spoločnosti (tak ako to vyplýva aj zo znaleckého posudku [REDACTED]), pričom je nespravodlivé pripisovať skutočnosť, že spoločnosť nemala dostatok zákaziek na ťarchu sťažovateľovi...

Sťažovateľ má... za to, že nakoľko previedol obchodný podiel spoločnosti, ktorý mal zápornú hodnotu mínus 42.423,- eur, teda sa jednalo o spoločnosť v úpadku, nie je možné považovať takýto prevod za neefektívny... Na túto esenciálnu odvolaciu námietku však sťažovateľ nedostal v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu (a ani v odôvodnení súdu prvej inštalcie) žiadnu odpoveď, pričom je nutné ešte konštatovať, že nie je možné u sťažovateľa za prevod obchodného podielu v spoločnosti... na tretiu osobu aplikovať ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, tak ako to urobil odvolací súd (ako aj súd prvého stupňa), nakoľko z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že spoločnosť vykazovala dlhodobú stratu a hodnota čistého obchodného podielu sťažovateľa v čase prevodu obchodného podielu bola záporná,... a teda sťažovateľ sa v žiadnom prípade nevzdal žiadneho výhodnejšieho zárobku či majetkového prospechu...

... odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku konštatuje, že z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že životná úroveň navrhovateľa je vyššia ako v konaní prezentoval, pričom v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu nie je uvedená jediná skutočnosť, z ktorej by bolo možné vyvodit' vyššiu životnú úroveň sťažovateľa...

Taktiež je potrebné uviesť, že súd prvej inštalcie v odôvodnení svojho rozsudku konštatoval, že sťažovateľ nevyužil všetky možnosti na efektívnejšie vykonávanie činnosti

svojej spoločnosti, pričom žiadnym spôsobom nekonkretizoval, aké možnosti mal sťažovateľ využiť, s čím sa stotožnil aj odvolací súd.

Sťažovateľ zároveň poukazuje na to, že súdy obidvoch inštancií neprihliadli k tomu, že sťažovateľ sa nachádza v hmotnej núdzi a v dôsledku toho, že mu bol z titulu nemožnosti platenia výživného zadržaný vodičský preukaz, si nevie nájsť žiadne zamestnanie zodpovedajúce jeho schopnostiam a možnostiam ako aj dosiahnutému vzdelaniu (lesnícka škola). Rovnako súdu neprihliadli ani k tomu, že sťažovateľ má ešte ďalšie dve vyživovacie povinnosti...

Ako vyplýva z rozsudku súdu prvej inštancie, tento prihliadol pri hodnotení dôkazov k tomu, že sťažovateľ nemá v skutočnosti žiadne osobné výdavky, keďže náklady na bývanie mu hradí jeho brat, pričom súrodenci mu hradia aj náklady na stravovanie a hygienické potreby. Sťažovateľ podotýka, že takéto hodnotenie súdu prvej inštancie nie je spravodlivé, nakoľko každý má právo mať aspoň základné životné výdavky...

K odôvodneným potrebám odporkyne sťažovateľ podotýka, že... súd prvej inštancie posúdil odôvodnené potreby odporkyne jedine konštatovaním o ich náraste kvôli nástupu odporkyne na vysokú školu, ale žiadnym iným spôsobom tieto odôvodnené potreby odporkyne nevyhodnotil, pričom s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie sa v plnom rozsahu stotožnil aj odvolací súd. Tak rozsudok súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu považujeme z toho titulu za nepreskúmateľné...»

8. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa, právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručenú v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky; čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 bod 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 31. mája 2017, v konaní vedenom pod sp. zn. 8Co/99/2016 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 31. mája 2017, v konaní vedenom pod sp. zn. 8Co/99/2016 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov konania - trov právneho zastúpenia... ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

13. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

III.

15. Ako to z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, sťažovateľ namieta porušenie označených základných práv podľa ústavy a označeného práva podľa dohovoru rozsudkom krajského súdu stotožniaceho sa v plnej miere s rozsudkom okresného súdu tým, že:

- označené súdy vychádzali zo skutkového stavu, tak ako bol ustálený pri poslednej úprave výživného (na čas po rozvode) rozsudkom okresného súdu sp. zn. 30 C 159/2007 z 30. decembra 2012 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 8 CoP 110/2013 z 30. septembra 2013 právoplatným 21. októbra 2013 a pred tým (na čas do rozvodu) rozsudkom okresného súdu sp. zn. 26 P 201/2007 z 2. februára 2012 v spojení s rozsudkom krajského súdu 7 Cop 118/2012 z 30. októbra 2012 právoplatným 12. novembra 2012 (ďalej len „predchádzajúce rozhodnutia o výživnom“), ak s poukazom na hodnotenia v predchádzajúcich rozhodnutiach o výživnom,

a) pokiaľ ide o sumu 4 000 000 Sk (132 776 €) predstavujúcu reálny vklad sťažovateľa do spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „spoločnosť“ alebo len „[REDAKOVANÉ]“), okresný súd ustálil, že sťažovateľ nepreukázal, ako bolo s týmito prostriedkami následne nakladané,

b) pokiaľ ide o bezodplatný prevod obchodného podielu sťažovateľa v spoločnosti na tretiu osobu, napriek tomu, že podľa znaleckého posudku bola k 31. decembru 2013 jeho účtovná hodnota záporná (– 42 423 €), okresný súd uviedol, že sťažovateľ bezodplatný prevod obchodného podielu náležite neobjasnil, dôsledkom čoho jeho prevod považoval za neefektívne hospodárenie,

c) pokiaľ aj ďalšie vykazovanie strát spoločnosťou a prevod jej práv a povinností lízingového nájomcu súvisiacich s motorovými vozidlami okresný súd tak isto považoval za neefektívne hospodárenie,

d) pokiaľ ide o záväzky spoločnosti, ktoré za rok 2013 predstavovali až 167 227 €, dôsledkom čoho tak pasíva spoločnosti prevyšovali jej aktíva, okresný súd a ani krajský súd sa týmito vôbec nevysporiadali,

e) pokiaľ okresný súd uviedol, že sťažovateľ mal vyvinúť maximálne úsilie pre riadne fungovanie spoločnosti, avšak neuviedol jediný spôsob, akým mal sťažovateľ jej riadne fungovanie zabezpečiť,

f) pokiaľ okresný súd uviedol, že sťažovateľ nevyužil všetky možnosti na efektívnejšie vykonávanie činnosti spoločnosti, avšak žiadnym spôsobom nekonkretizoval, aké možnosti mal využiť,

g) pokiaľ okresný súd pri rozhodovaní bez toho, aby sa zaoberal snahou sťažovateľa o zlepšenie hospodárenia spoločnosti za uplynuté obdobie, opäť vychádzal z princípu potenciality,

h) pokiaľ nebolo prihliadnuté na to, že sťažovateľ sa nachádza v hmotnej núdzi a práve pre nemožnosť platenia výživného mu bol v rámci exekúcie zadržaný vodičský preukaz, dôsledkom čoho nie je schopný si nájsť žiadne zamestnanie, ako aj na to, že sťažovateľ má ešte dve ďalšie vyživovacie povinnosti,

i) pokiaľ sa vychádzalo z toho, že sťažovateľ nemá žiadne osobné výdavky, pretože všetky jeho náklady mu hradia rodinní príslušníci, sťažovateľ je toho názoru, že takéto hodnotenie nie je spravodlivé, pretože každý má právo aspoň na základné životné výdavky,

- krajský súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia ustálil, že životná úroveň sťažovateľa je vyššia, ako to v konaní prezentoval, a keďže z rozsudku okresného súdu nevyplývajú žiadne skutočnosti, na základe ktorých k tomuto zisteniu dospel, krajský súd vo vzťahu k tomuto svojmu skutkovému zisteniu podľa názoru sťažovateľa diametrálne odlišnému od skutkového zistenia okresného súdu žiadne ďalšie vlastné dôvody neuviedol,

- odôvodnené potreby odporkyne, resp. ich zvýšenie nebolo riadne odôvodnené,

- krajský súd vo svojom rozhodnutí síce citoval zákonné ustanovenia, ktoré použil, ale ich použitie náležite neodôvodnil.

IV.

16. Podstata základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Táto povinnosť všeobecných súdov vzhľadom na ich postavenie ako primárnych ochrancov ústavnosti a vzhľadom na povinnosť Slovenskej republiky rešpektovať medzinárodne záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o ochrane ľudských práv a základných slobôd (pozri napr. III. ÚS 79/02) zahŕňa zároveň požiadavku rešpektovania procesných garancií spravodlivého súdneho konania vyplývajúcich napr. z čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 dohovoru v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pred ľudské práva. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07).

17. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je teda – okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) – aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“ (podobne napr. III. ÚS 402/08). Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany. Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti

sebe žalobca a žalovaný a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania (napr. IV. ÚS 42/09, IV. ÚS 147/04).

18. Ústavný súd k tomu uvádza, že rozhodnutiu všeobecného súdu musí predchádzať postup zodpovedajúci garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách (v kontexte danej veci v súlade s dohovorom), najmä garanciam obsiahnutým v práve na prístup k súdu, v princípe rovnosti zbraní a práve na kontradiktórne konanie.

19. Ústavný súd už zdôraznil, že zo vzájomnej súvislosti ustanovení čl. 152 ods. 4 a čl. 154c ods. 1 ústavy vyplýva, že dohovor a judikatúra naň sa vzťahujúca predstavujú pre vnútroštátne orgány aplikácie práva záväznú výkladovú smernicu pre výklad a uplatňovanie zákonnej úpravy jednotlivých komponentov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy, a tým normujú rámec, v ktorom je pred týmito orgánmi možné domáhať sa rešpektovania jednotlivých aspektov „práva na spravodlivé súdne konanie“ (napr. I. ÚS 49/01, I. ÚS 1/03, IV. ÚS 259/2011).

20. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

21. Vzhľadom však na charakter námietok sťažovateľa ústavný súd tiež zdôrazňuje svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

22. Na citovaný právny názor nadväzuje ustanovenie § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Civilný mimosporový poriadok v spojení s ustanovením § 387 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

23. Ústavný súd preto v záujme presvedčivosti vlastnej rozhodovacej činnosti považoval za potrebné poukázať aj na relevantnú časť odôvodnenia rozsudku okresného súdu.

24. Okresný súd vo svojom rozhodnutí argumentoval okrem iného takto:

«... návrh navrhovateľa na zníženie výživného voči odporkyni, - t.j. za obdobie od 22.10.2013 do budúca, súd zamietol, keďže vykonaným rozsiahlym dokazovaním vo veci bolo preukázané, že ním podaný návrh... bol podaný... nedôvodne.

... v porovnaní s časom rozhodovania súdov vo veci naposledy stanovenej výšky výživného... nedošlo k podstatnej kvalifikovanej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala rozhodnutie súdu o znížení výživného, keďže, ako vyplýva aj z predmetných rozhodnutí pri poslednej úprave výživného, ako to vyplynulo aj z výpovede navrhovateľa na pojednávaniach v tejto veci, v čase založenia... spoločnosť reálne disponovala sumou 4.000.000 Sk k tomu navrhovateľ v tomto konaní upresnil, že išlo o jeho vlastných 200.000 Sk t.j. 6 638,78 € tichého spoločníka 3.800.000 Sk, vo vzťahu ku ktorej sume svoje tvrdenie menil - tvrdil, že išlo o pôžičku jemu, ako fyzickej osobe, inokedy, že išlo o pôžičku jeho spoločnosti... že o vklad tichého spoločníka, navrhovateľ nijako v tomto konaní nepreukázal, ako bolo s týmito prostriedkami spoločnosti následne nakladané, a súd zaujal

preto znova stanovisko k hodnoteniu tejto skutočnosti také, ako už bolo opakovane zaujaté a konkretizované v prechádzajúcich rozhodnutiach súdov - naposledy vid' vyššie citované rozhodnutie Krajského súdu Košice - sp. zn. 8CoP/110/2013, pričom v čase ním podaného návrhu na zisteniach súdov pri ostatnej úprave výživného nedošlo k žiadnym preukázateľným zmenám odôvodňujúcim rozhodnutie súdu o znížení výživného. Zmena, pokiaľ ide o spoločnosť navrhovateľa, nastala päť mesiacov po ním podanom návrhu na zníženie výživného - 31.1.2014, kedy bezodplatne previedol svoju spoločnosť na ďalšieho nadobúdateľa, dôvod ktorého prevodu súdu náležite neobjasnil, z podávani daňových priznaní spoločnosti, ako aj vo veci z vypracovaného znaleckého posudku je zrejmé, že spoločnosť navrhovateľa naďalej vykazovala straty, ale s touto skutočnosťou sa vysporiadali súdy pri ostatnej úprave výživného, kedy prihliadli k neefektívnemu hospodáreniu spoločnosti navrhovateľa...

... bolo jednoznačne preukázaným, že spoločnosť navrhovateľa vykonávala činnosť aj v roku 2012 a aj v roku 2013, dosahovala príjmy, vykazovala výdavky, bola teda naďalej aktívnou. Ako neefektívne hospodárenie súd vyhodnotil z pohľadu hodnotenia dôvodnosti návrhu ... aj samotný prevod tejto spoločnosti... bezodplatne, pričom aj v zmluve o prevode obchodného podielu na inú osobu, i v rozhodnutí jediného spoločníka spoločnosti s ručením obmedzeným z januára 2014, je konštatované, že výška obchodného podielu vyjadrená vkladom do základného imania spoločnosti bola vo výške 132.776,- eur, ktorý vklad bol splatený v uvedenej výške a prevádzajúci tento svoj obchodný podiel previedol na nadobúdateľa a to bezodplatne)... Ako neefektívne hospodárenie spoločnosti... z pohľadu posudzovania... vyživovacej povinnosti súd hodnotil aj postup, kedy spoločnosť navrhovateľa, v ktorej, ako už bolo opakovane uvedené, navrhovateľ bol jediným konateľom a jediným spoločníkom, bez vážneho preukázaného dôvodu umožnila prevedenie motorového vozidla BMW X5, ktorého vlastníkom bola spoločnosť [REDACTED], za ktoré spoločnosť navrhovateľa hradila dlhodobé leasingové splátky a od júna 2009 tieto uhradila spolu vo výške 75.329,99 eur, pred úhradou poslednej splátky vo výške 1 376,40 eur na ďalší subjekt, pričom v súlade s hospodárnym prístupom by bolo zaplatenie poslednej predmetnej splátky, čím by spoločnosť navrhovateľa získala vlastníctvo k tomuto vozidlu, s ktorým mohla následne primerane naložiť a toto v prípade potreby napr. speňažiť, čím by sa jej hospodársky výsledok výrazne zlepšil. Uvedené

postupy navrhovateľa... súd považoval za nezodpovedné, v rozpore s upozorneniami ktoré vyplynuli aj z predchádzajúcich rozhodnutí súdov vo veciach určovania výživného zo strany navrhovateľa ako povinného rodiča.

Je samozrejme nepochybným, že navrhovateľ ako fyzická osoba, nie je totožným so svojou spoločnosťou ako právnickou osobou, ale keďže táto spoločnosť navrhovateľa, podľa jeho tvrdení, bola jediným predmetom jeho činnosti, ako konateľ a spoločník takejto spoločnosti mal vyvinúť maximálne úsilie pre riadne fungovanie spoločnosti. Súd musel prihliadnuť aj k tomu, že spoločnosť navrhovateľa mala oprávnenie na vykonávanie celého radu činnosti a teda bolo povinnosťou navrhovateľa, ako osoby, ktorá má vyživovacie povinnosti, správať sa zodpovedne, využiť všetky svoje možnosti a schopnosti aj v rámci svojej vlastnej spoločnosti na dosahovanie takých príjmov, aby žiadnym spôsobom nedošlo k ohrozeniu jeho vyživovacích povinností voči jeho deťom, ktoré sú svojou výživou naňho odkázané a aby si vyživovacie povinnosti voči nim plnil v minimálne výškach stanovených právoplatnými a vykonateľnými rozhodnutiami súdov.

Aj v tomto konaní súd musel prihliadať v súlade s citovaným ustanovením § 75 Zákona o rodine na princíp tzv. potenciality príjmov, na ktorý princíp bol navrhovateľ už upozornený v minulosti vyššie uvedenými rozhodnutiami súdov vo veci naposledy určeného výživného a súd musel prihliadať k nevyužitým možnostiam a schopnostiam na strane navrhovateľa, teda musel prihliadať na to, že spoločnosť navrhovateľa do jej bezodplatného prevodu na ďalší subjekt činnosť oficiálne vykonávala, navrhovateľ v rámci tejto spoločnosti nevyužil všetky možnosti na efektívnejšie vykonávanie činnosti svojej spoločnosti, svojim postupom ako konateľ a spoločník firmy, ako už bolo konštatované, pripustil neefektívne hospodárenie spoločnosti dlhodobým uhrádzaním vysokých leasingových splátok za pomerne drahé motorové vozidlo (ktoré, z pohľadu výživného, nebolo nevyhnutným, pre spoločnosť navrhovateľa, keďže napríklad bolo možné vec dopravy navrhovateľa riešiť aj inou formou, napríklad využívaním leasingových možností podstatne lacnejšieho motorového vozidla, či využitím finančných prostriedkov vynaložených na leasingové splátky za toto auto na prípadnú kúpu výrazne lacnejšie, napríklad jazdeného vozidla a pod.) Pokiaľ navrhovateľ sa rozhodol previesť bezodplatne uvedenú spoločnosť tak ako je to uvedené vyššie, z pohľadu výživného išlo o bezdôvodný bezodplatný prevod spoločnosti a navyše zabezpečenia si vopred dostatočného zdroja

príjmov formou primeraného zamestnania, išlo o vzdanie sa prospechu, ktoré skutočnosti v súlade s citovanými ustanoveniami § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine, nie je možné vyhodnocovať v neprospech odporkyne, ktorá je svojou výživou odkázaná na svojich rodičov, teda aj na výživu zo strany navrhovateľa a na ktorú skutočnosť preto súd nemôže prihliadať.

... súd musel vychádzať pri posudzovaní dôvodnosti návrhu navrhovateľa z jeho celkových možností, schopností a pomerov, musel teda brať zreteľ na jeho doterajšie pracovné skúsenosti, na ním dosiahnuté vzdelanie, na to, že ako sám uviedol, jeho zdravotný stav bol a je dobrý a po zohľadnení všetkých týchto skutočností súd dospel k jednoznačnému záveru, že navrhovateľovi nič nebráni zabezpečiť si dostatočný zdroj príjmov vo výške, ktorá by mu umožňovala v minulosti, súčasnosti i do budúcnosti prispievať na výživu odporkyne v pôvodne súdom stanovenej výške výživného.

Zároveň musel súd prihliadnuť k tomu, že navrhovateľ nemá v skutočnosti žiadne osobné výdavky, keďže náklady súvisiace s jeho bývaním mu hradí jeho brat... súrodenci mu hradia i náklady na stravovanie a na hygienické potreby, sám uviedol, že žiadne iné náklady nemá, keďže nemá náklady na dopravu do zamestnania, kde pracuje na základe dohôd o vykonaní práce, nekupuje si žiadne nové oblečenie, nechodí na dovolenky, jeho brat mu, podľa jeho tvrdení, pomohol vyrovnáť aj dlhy, ktoré navrhovateľ tvrdil, že mal, aj keď ich bližšie súdu nešpecifikoval a nepreukázal, ktoré mal mať voči svojej bývalej priateľke, s ktorou v čase ostatnej úpravy výživného žil v spoločnej domácnosti a ktorá v súčasnosti je jeho zamestnávateľkou na základe dohôd o vykonaní práce, ktorej spoločnosť sa navyše po zaplatení poslednej splátky stala výlučnou vlastníčkou motorového vozidla pôvodne v držbe spoločnosti navrhovateľa, auta zn. BMW X5., tak ako je uvedené vyššie.

Súd jednoznačne neuveril tvrdeniam navrhovateľa v jeho výpovedi, keď udával, že po roku 2008 jeho spoločnosť nemala zákazky, keďže práve ako vyplýva okrem iného z úhrad leasingových splátok za predmetné vozidlo, spoločnosť dokázala okrem iného splácať takéto vysoké leasingové splátky a vykazovala vo svojich daňových priznaniach aj príjmy, z čoho teda je nesporným, že musela mať zákazky a musela vykonávať nejakú činnosť tak, ako v minulosti - v čase predchádzajúcej úpravy výživného...

Ďalej súd... zohľadnil..., že v priebehu roka 2013 zanikla jeho vyživovacia povinnosť voči plnoletej dcére [REDAKOVANÉ] čím na jeho strane došlo k podstatnej kvalifikovanej zmene pomerov.

Pokiaľ navrhovateľ namietal nemožnosť nájdania si adekvátneho zamestnania tým, že opakovane mu bol zadržaný vodičský preukaz kvôli vedeným exekučným konaniam, k uvedenému súd poznamenáva, že takúto situáciu si navrhovateľ zaviniť sám, keďže vodičský preukaz mu bol odňatý ako dokladoval listinným dôkazom, v rámci exekučného konania práve z dôvodu neplnenia si vyživovacej povinnosti... takáto skutočnosť nemôže byť vyhodnocované v neprospech odporkyne.

Súd sa v žiadnom prípade nestotožňuje s opakovane udávanými tvrdeniami navrhovateľa, že bez disponovania vodičským oprávnením si nemôže nájsť vhodné adekvátne zamestnanie, keďže je nesporným, že existuje celý rad zamestnaní, ktoré je možné vykonávať aj bez takéhoto oprávnenia.

Zároveň súd musel prihliadnuť aj k zvýšeniu odôvodnených potrieb odporkyne, ktorá medzičasom sa stala študentkou vysokej školy, v súvislosti s čím u nej jednoznačne došlo k podstatnému nárastu odôvodnených potrieb...

Pokiaľ otec vo svojej výpovedi na pojednávaní zdôvodňoval ním podaný návrh na zníženie výživného tým, že pôvodne rozhodnutím súdov stanovené výživné je ustanovené „nespravodlivo a v extrémne vysokej výške“, navrhovateľ si musí uvedomiť, že právoplatné a vykonateľné rozhodnutia súdov sú záväzné bez ohľadu na pocity jeho ako rodiča...

Zároveň súd upozorňuje navrhovateľa na to, že mu nič nebráni hľadať si primerané zamestnanie aj v rámci celej SR, keďže nemá v osobnej starostlivosti žiadnu osobu a na výrazne zlepšené možnosti nájdania si takéhoto zamestnania v súvislosti so zlepšovaním situácie na trhu práce.

Vzhľadom na všetko uvedené súd návrh navrhovateľa... zamietol...»

25. V rozsudku krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu, krajský súd uviedol:

„... Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom ust. § 66 CMP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel

k záveru, súd prvej inštalácie riadne zistil skutkový stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 CSP vyhodnotil dôkazy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci, v dôsledku čoho je odôvodnenie napadnutého rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje. Konajúci súd sa vysporiadal s námietkami navrhovateľa uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jeho obranu už v priebehu konania na súde prvej inštalácie a navrhovateľ ani v priebehu odvolacieho konania neuviedol žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie vo veci. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dodáva, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je ich zákonnou povinnosťou. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Pri určení výživného súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti možnosti a majetkové pomery povinného. Na tieto skutočnosti prihliada aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu. Pri rozhodovaní o výživnom je rozhodujúci príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity. Odvolací súd dôsledne posúdil zistený skutočný stav veci a dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštalácie, že na strane navrhovateľa nenastala taká zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie určeného výživného. Konštatuje, že z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že životnú úroveň navrhovateľa je vyššia ako v konaní prezentoval a naposledy určené výživné zodpovedá tak schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom navrhovateľa ako ja jeho celkovej životnej úrovni. V tejto súvislosti poukazuje na to, že maloleté deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni povinného rodiča. K odvolacím námietkam navrhovateľa dodáva, že konajúci súd sa dôsledne vysporiadal so zisteným skutočným stavom veci a náležite vykonal dokazovanie, pričom vykonané dôkazy vyhodnotil jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti, v dôsledku čoho odôvodnenie napadnutého rozhodnutia spĺňa náležitosti v zmysle príslušných zákonných ustanovení. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil napadnuté rozhodnutie ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1 CSP a podľa ust. § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení

obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody...“

26. Právomoc ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ústavy voči rozhodnutiu či zásahom „všeobecných súdov“ je výlučne založená na jeho prieskume z hľadiska dodržania ústavnoprávnych princípov, t. j. či v konaní a rozhodnutí v ňom vydanom (ne)boli dotknuté predpismi ústavného poriadku chránené práva alebo slobody fyzickej osoby. To v danom kontexte znamená, že ani prípadná vecná nesprávnosť rozhodnutia všeobecného súdu nie je sama osebe významná, lebo konanie o sťažnosti nie je pokračovaním konania v ďalšej inštancii mimo rámca všeobecného súdu a ústavnému súdu v ňom zásadne neprislúcha, aby v jeho rámci prehodnocoval skutkové a právne závery všeobecného súdu alebo zjednocoval ich judikatúru. Ústavný súd pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

27. Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa, podľa ktorej sa krajský súd v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal s jeho odvolacími námietkami, prípadne ak áno, tak nesprávne, nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu je v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP, keďže krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením, ktoré formuloval okresný súd, a to je podľa názoru ústavného súdu presvedčivé a zrozumiteľné a konanie nevykazuje znaky podstatných pochybení procesného charakteru. Navyše, keď krajský súd nad rámec poukazu na dikciu ustanovenia § 387 ods. 2 CSP uviedol aj ďalšie dôvody, ktoré ho viedli k potvrdeniu rozsudku okresného súdu, ústavný súd nevidí žiadny relevantný dôvod na prehodnocovanie záverov rozhodnutí všeobecných súdov. Ustanovením § 387 ods. 2 CSP bola totiž odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia, pričom možnosť

vypracovania takéhoto odôvodnenia bola podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke. Uvedené je v posudzovanej veci nesporné. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

28. V súvislosti s námietkou sťažovateľa, ktorou namieta, že konajúce súdy vychádzali len zo skutkového stavu ustáleného pri poslednom určení výživného (na čas po rozvode), ústavný súd uvádza, že ako to už z rozsiahleho odôvodnenia rozsudku okresného súdu zjavne vyplýva, na základe vykonaného dokazovania nebolo možné oproti skutkovému stavu ustáleného v predchádzajúcich rozhodnutiach o výživnom, resp. pri jeho poslednej úprave, dospieť k takej jeho (kvalifikovanej) zmene, najmä pokiaľ ide o zmenu pomerov sťažovateľa, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného pre odporkyňu, preto táto námietka sťažovateľa nijako nie je dôvodná [ústavná sťažnosť sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 7 Cop 118/2012 z 30. októbra 2012 vo veci výživného (na čas do rozvodu) bola uznesením ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 176/2013 z 13. marca 2013 odmietnutá pre zjavnú neopodstatnenosť, pozn.].

29. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd už dal jasnú, zrozumiteľnú a vyčerpávajúcu odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, keď vysvetlil, z akých dôvodov považoval nepreukázanie následného nakladania so sťažovateľom reálne splateným základným imaním [redacted] (vznikla 10. januára 2007, pozn.) v sume 4 000 000 Sk (132 776 €), ktorej bol jediným spoločníkom a zakladateľom (napriek tomu, že sťažovateľ v priebehu konania predložil vypracovanie hospodárenia spoločnosti za roky 2012 a 2013, z ktorého podľa jeho názoru nakladanie s touto sumou zrejme vyplýva, pozn.), prijateľným spôsobom, bezodplatný prevod obchodného podielu sťažovateľa v tejto spoločnosti na tretiu osobu

podľa zmluvy o prevode obchodného podielu z 3. januára 2014 (a nie podľa stavu imania spoločnosti v účtovnej evidencii, pozn.) v hodnote 132 776 €, bezodplatné prevedenie práv a povinností lízingového nájomcu 30. apríla 2013 týkajúcich sa motorového vozidla značky BMW model X5 zo spoločnosti na tretiu osobu pred úhradou poslednej lízingovej splátky vo výške 1 376, 40 € potom, čo za obdobie od uzavretia lízingovej zmluvy, t. j. od 11. mája 2009 uhradila splátky v súhrnnej výške 75 329,99 € (spoločnosť bez zamestnancov mala už aj do mája roku 2009 v držbe súčasne dve motorové vozidlá značky BMW model X3, za ktoré mesačné lízingové splátky spolu predstavovali sumu 2 197,86 €, pozn.), napriek vykázaným záväzkom spoločnosti, ktoré v roku 2013 predstavovali až sumu 167 227 €, t. j. napriek tomu, že účtovne pasíva spoločnosti prevyšovali jej aktíva, za neefektívne hospodárenie.

30. V súvislosti s poukazovaním okresného súdu v rámci odôvodnia svojho rozhodnutia aj na hodnotenia v predchádzajúcich rozhodnutiach o výživnom a medzi nimi aj na rozsudok krajského súdu sp. zn. 8 Cop 52/2009 z 30. septembra 2013, ústavný súd na námietku sťažovateľa vo vzťahu k takto označenému rozhodnutiu poznamenáva, že podľa jeho zistenia sa rozhodnutie krajského súdu pod sp. zn. 8 Cop 52/2009 sťažovateľa ani odporkyne nijako netýka, pričom z ostatného odôvodnenia rozsudku okresného súdu je zjavné, že okresný súd mal na mysli (posledný) rozsudok krajského súdu sp. zn. 8 Cop 110/2013 z 30. septembra 2013 v spojení rozsudkom okresného súdu sp. zn. 30 C 159/2007 z 30. decembra 2012 (o výživnom na čas po rozvode), ktorých odôvodnenie, resp. jeho podstatná časť aj tvorí súčasť odôvodnenia rozsudku okresného súdu v preskúmvanej veci, t. j. ide iba o zrejmu nesprávnosť v písaní (uvedení spisovej značky rozsudku), ktorá nijaký vplyv na ústavnú konformnosť záverov krajského súdu ako ani okresného súdu nemá.

31. Podľa názoru ústavného súdu nič nemožno vytknúť ani na tom, ak vzhľadom na okolnosti danej veci vo vzťahu k sťažovateľovi – jedinému spoločníkovi a konateľovi spoločnosti s rozsiahlym okruhom predmetu činnosti a osobe s vysokoškolským vzdelaním bez akýchkoľvek zdravotných obmedzení okresný súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia bez ďalšieho konkretizovania uviedol, že sťažovateľ mal vyvinúť maximálne

úsilie pre riadne fungovanie spoločnosti, resp. že nevyužil všetky možnosti na efektívnejšie vykonávanie jej činnosti, pričom v tomto kontexte zdôraznil zodpovednosť jednotlivca a potrebu vynaložiť adekvátne úsilie na primerané plnenie svojich vyživovacích povinností k deťom.

32. Tak isto, ak už okresný súd pre okolnosti danej veci (pozri už uvedené), a nie v poslednom rade vzhľadom na to, že spoločnosť vykonávala činnosť aj v rokoch 2012 a 2013, počas ktorých dosahovala príjmy a vykazovala výdavky, t. j. naďalej bola aktívnou, aj keď podľa účtovnej evidencie výrazne stratovou, pri posudzovaní schopností, možností a majetkových pomerov sťažovateľa s poukazom na ustanovenie § 75 ods. 1 druhú vetu zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“) uplatnil princíp potenciality spočívajúci v tom, že pri rozhodovaní vychádzal z príjmov sťažovateľa, ktoré reálne mohol dosiahnuť, a nie z tých, ktoré fakticky dosahoval, ani tento síce čiastkový, ale za to podstatný záver okresného súdu nemožno hodnotiť ako svojvoľný či ústavne neudržateľný.

33. Podľa zistenia ústavného súdu za plne ústavne konformné možno považovať odôvodnenie rozsudku okresného súdu aj v časti, podľa ktorej ak sťažovateľovi bol pre neplnenie si svojich vyživovacích povinností za minulé obdobia v rámci exekúcie opakovane zadržaný vodičský preukaz, tento stav si zaviniť sám, a preto zadržanie vodičského preukazu pre neplatenie výživného nijako nemožno považovať za prekážku zamestnania sa zohľadniteľnú v prospech sťažovateľa. Napokon už okresný súd pri rozhodovaní, ako to z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, vzal ohľad aj na ďalšiu vyživovaciu povinnosť sťažovateľa voči dcére [REDACTED] nie v poslednom rade však aj na zánik jeho vyživovacej povinnosti voči už plnoletej dcére [REDACTED]. Tu ústavný súd dodáva, že síce z rozsudku okresného súdu nevyplýva, že by bol okresný súd akokoľvek zohľadňoval vznik ďalšej vyživovacej povinnosti sťažovateľa k maloletej dcére [REDACTED], avšak ani to, že by sa bol sťažovateľ po začatí konania (26. augusta 2013, pozn.) tejto skutočnosti akokoľvek dovoľával, pričom tejto skutočnosti sa podľa zistenia ústavného súdu súd nedovoľával ani vo svojom odvolaní proti rozsudku okresného súdu, a tak vytýkanie nezohľadnia vyživovacej povinnosti voči maloletej dcére [REDACTED] prinajmenšom voči

rozsudku krajskému súdu nijako nie je na mieste. Ako to už bolo uvedené, ak okresný súd pri posudzovaní možností, schopností a majetkových pomerov sťažovateľa s poukazom na ustanovenie § 75 ods. 1 druhú vetu zákona o rodine uplatnil princíp potenciality, resp. na tomto vychádzajúc z predchádzajúcich rozhodnutí o výživnom naďalej zotrval, tak potom je celkom logické, že na okolnosť priznania nároku na dávky v hmotnej núdzi sťažovateľovi [v zmysle zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov znení neskorších predpisov (rozhodnutím Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Košice z 3. marca 2014), pozn.], resp. na to, že sťažovateľ je v hmotnej núdzi, neprihliadol.

34. Podľa názoru ústavného súdu na rozdiel od tvrdenia sťažovateľa v jeho sťažnosti konštatovanie v rámci odôvodnenia rozsudku krajského súdu o tom, že z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že sťažovateľova životná úroveň je vyššia ako ním prezentovaná, nemožno považovať za také, ktoré by bolo v rozpore so skutkovým zistením okresného súdu opierajúceho sa o tvrdenia samotného sťažovateľa v časti, podľa ktorého sťažovateľ nemá žiadne osobné výdavky, pretože všetky tieto mu hradia jeho príbuzní, obzvlášť, ak takáto vyššia životná úroveň vyplýva z ostatného rozsiahleho odôvodnenia rozsudku okresného súdu.

35. Pokiaľ sťažovateľ namieta, že okresný súd a ani krajský súd dostatočne neodôvodnili odôvodnené potreby odporkyne, v tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že odôvodnené potreby odporkyne boli zistené už pre účely predchádzajúcich rozhodnutí o výživnom, a keďže predmetom posudzovanej veci bolo zníženie výživného, ktoré sťažovateľ odôvodňoval najmä zmenou (zhoršením) pomerov na svojej strane, a nie zmenou (zlepšením) pomerov na strane odporkyne, resp. tým, že by sa odôvodnené potreby odporkyne za uplynulé obdobie znížili, pričom, ako to už okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, u odporkyne od poslednej úpravy výživného prípravou na budúce povolanie začatím štúdia na vysokej došlo dokonca k podstatnému zvýšeniu jej odôvodnených potrieb, preto ani túto jeho námietku nemožno považovať za opodstatnenú.

36. Ústavný súd tak dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu, ako aj rozsudok okresného súdu, podľa ktorých je návrh sťažovateľa na zníženie výživného plne nedôvodný, sú vo vzájomnom spojení riadne a vyčerpávajúco odôvodnené, preto závery konajúcich súdov nepovažuje za zjavne neodôvodnené. Rovnako tak aplikácia a výklad príslušných ustanovení zákona o rodine týmito súdmi rešpektuje zmysel a účel týchto ustanovení, sú logické, preto právne závery rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu nie sú arbitrárne. Ústavný súd takto dospel k záveru, že postup konajúcich súdov v predmetnom konaní a ich rozsudky boli v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v uvedenej občianskoprávnej veci. Ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vrátane základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorých porušenie sťažovateľ v sťažnosti ani nijako neodôvodnil.

37. Ako už bolo uvedené, právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci (rozsudok vo veci Ruiz Torijo c. Španielsko z 9. 12. 1994, *Annuaire* č. 303 – B).

38. Napokon, podľa názoru ústavného súdu ani z obsahu sťažnosti sťažovateľa nevyplývajú také argumenty, ktoré by boli spôsobilé rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť rozhodnutie o veci, a tým spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu.

39. V závere ústavný súd poznamenáva, že v zmysle svojej judikatúry považuje za arbitrárne či zjavne neodôvodnené len tie súdne rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je celkom zjavne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozsudku krajského súdu opierajúceho sa v celom rozsahu o odôvodnenie rozsudku okresného súdu, ktoré sú odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

40. V nadväznosti na sťažovateľom deklarovany prejav nespokojnosti s napadnutým rozhodnutím ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníkov konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

41. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

42. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. decembra 2017